

**«Психология және менеджмент инновациялық
академиясы» ЖШС**

ЖОБА

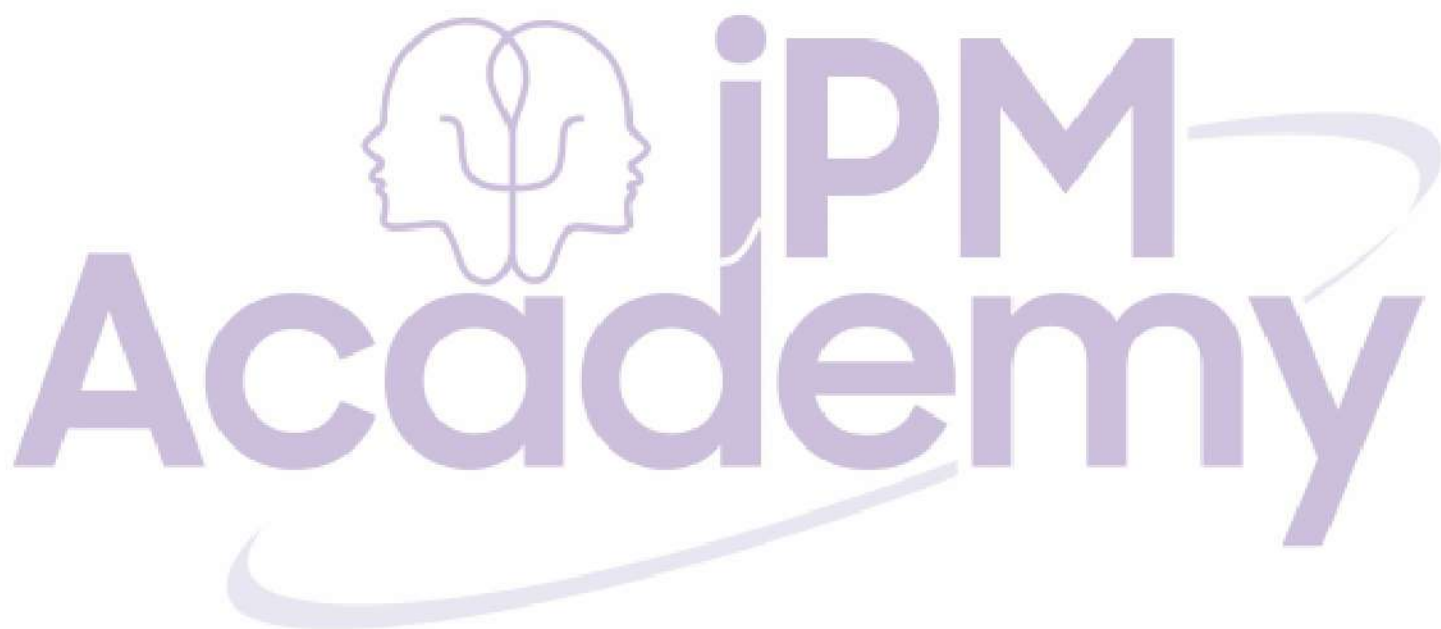
**«Білім беру ортасындағы психодиагностика:
тәсілдер, құралдар, интерпретация»**

жалпы білім беретін мектептердің педагогтары,
психологтары үшін біліктілікті арттыру курсының
БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Астана, 2025

МАЗМҰНЫ

1 бөлім	Жалпы ережелер	3
2 бөлім	Глоссарий	5
3 бөлім	Бағдарлама тақырыбы	7
4 бөлім	Бағдарламаның мақсаттары, міндеттері және күтілетін нәтижелер	8
5 бөлім	Бағдарлама құрылымы мен мазмұны	9
6 бөлім	Оқу процесін ұйымдастыру	11
7 бөлім	Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі	12
8 бөлім	Оқыту нәтижелерін бағалау	14
9 бөлім	Курстан кейінгі сүйемелдеу	14
10 бөлім	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	15
Қосымша 1	Қорытынды жұмыстарды бағалау критерийлері	17

1 бөлім. Жалпы ережелер

Бағдарламаның өзектілігі

«Білім беру ортасындағы психодиагностика: тәсілдер, құралдар, интерпретация» жалпы білім беретін мектептердің педагогтері мен психологтарының біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) педагогтер мен психологтардың (бұдан әрі – тыңдаушылар) біліктілігін арттыру курсының білім беру процесінің мазмұнын айқындайды:

1. Білім алушының жеке басына психодиагностикалық зерттеулер жүргізу мәселелері бойынша жалпы білім беретін мектептердің педагогтері мен психологтарының білімін тереңдету;
2. Білім беру мекемелерінде психодиагностикалық жұмыс жүргізуде педагогтер мен психологтардың практикалық құзыреттіліктерін қалыптастыру;
3. Дамытушы және қолдаушы білім беру ортасын қалыптастыруға жағдай жасау.

Психодиагностика қазіргі білім беру жүйесінде маңызды орын алады және білім беру мекемелерінде балалар мен жасөспірімдерді психологиялық қолдау мен сүйемелдеудің ажырамас құралы болып табылады, өйткені баланың ішкі әлемін түсіну педагогикалық тиімді өзара қарым-қатынас құрудың негізі болып табылады. [1]

Білім беру ортасындағы психодиагностика - бұл оқушының жеке, танымдық және эмоционалды сипаттамаларын объективті зерттеуге бағытталған әдістер мен тәсілдердің жиынтығын қамтитын кәсіби қызметтің ерекше түрі.

Психодиагностика педагогке оқушының жеке басын жүйелі және объективті зерттеуге арналған құралдарды ұсынады, бұл педагогикалық іс-әрекеттің тиімділігін едәуір арттырады.

Психодиагностика негіздерін білу маманға - психологқа да, педагогке де қысқа мерзімде жеке тұлғаларға да, әлеуметтік топтарға да тән психологиялық сипаттамалар, жағдайлар мен процестер туралы сенімді ақпарат алуға мүмкіндік береді (Ю. А. Быстрова, С. Н. Савинков, Е. Ю. Небродовская Мазур). [2]

Психодиагностикалық деректер оқушының жеке басын зерттеу, оның дамуын болжау, тұлғааралық өзара әрекеттесуді құру, сондай-ақ педагогке оқу материалын жақсы меңгеруге және оқыту әдістерін тиімді қолдануға ықпал ететін жеке мүмкіндіктер мен қиындық аймақтарын анықтауға мүмкіндік беретін әртүрлі іс-әрекеттердің тиімділігін бағалау үшін негіз болады. [3]

Қазақстан Республикасында оқытудың тиімділігін арттыру және қолдаушы білім беру ортасын қалыптастыру мәселелеріне көп көңіл бөлінеді. Ел заңнамасы баланың психологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге және жеке басының дамуына ерекше назар аударады, бұл мектеп психологтарының қызметін және білім алушыларды психологиялық-педагогикалық қолдауды реттейтін бірқатар нормативтік құжаттарда көрсетілген.

«Бала құқықтары туралы конвенцияны ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес [4] мемлекет баланың зорлық-зомбылықтың барлық түрлерінен қорғану құқығын қамтамасыз етуге, сондай-ақ оларға психологиялық көмекке қол жеткізуге міндетті. «Қазақстан Республикасындағы Бала құқықтары туралы» №345 Қазақстан Республикасының Заңы баланың психологиялық қолдау құқығын бекітеді [5], «Қазақстан Республикасындағы білім туралы» Заң [6] және Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2025 жылғы 29 сәуірдегі № 92 бұйрығы. «Білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметінің ережелерін бекіту туралы» [7] педагогтер мен психологтардың балалардың психологиялық жағдайын уақтылы диагностикалау, қауіп-қатерді анықтау және психологиялық қолдау көрсету жөніндегі міндеттерін бекітеді.

Қазақстан Республикасының «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360-VI ҚРЗ кодексі балалардағы ауытқуларды ерте анықтау туралы нормаларды [8] қамтиды, ал Қазақстан Республикасының «Мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзету арқылы қолдау туралы» 2002 жылғы 11 шілдедегі №343 Заңы диагностика қағидаларын белгілейді және мүмкіндігі шектеулі балаларды сүйемелдеу. [9]

«Білім беру ортасындағы психодиагностика: тәсілдер, құралдар, интерпретация» курсының бағдарламасы балалар мен жасөспірімдердің психикалық саулығы мәселелеріне мемлекеттің ерекше назарын, білім беру жүйесіндегі психологтың қызметін реттеуді ескеріп және ұлттық заңнамаға сүйене отырып құрылған, бұл оның Қазақстан Республикасындағы білім беру саласының мамандары үшін өзектілігі мен практикалық маңыздылығын қамтамасыз етеді. Бұл оқушылардың психологиялық жағдайымен жұмыс істеуге жүйелі көзқарасты нығайтуға, олардың жеке әлеуетін дамытуға және әлеуметтік бейімделуге ықпал етеді.

Бағдарлама білім беру жүйесінің мамандарында балалар мен жасөспірімдердің психологиялық жай-күйін, дамуы мен тұлғааралық қатынастарын кешенді диагностикалау бойынша тұрақты құзыреттерді қалыптастыру мақсатында әзірленген.

Курстың негізі психодиагностиканың заманауи ғылыми тәсілдері болып табылады, олар жеке және жас ерекшеліктерін, сондай-ақ баланың дамуының әлеуметтік мәнмәтінін зерттеуді қамтиды. Мазасыздық, стресс, бейімделу, эмоционалды интеллект, мотивация, когнитивті функция сияқты психологиялық процестер мен жағдайларды түсінуге көп көңіл бөлінеді, бұл тәуекел аймақтарын да, даму ресурстарын да анықтауға мүмкіндік береді.

Бағдарлама келесі міндеттерді шешуді қамтиды:

1. Құқықтық аспектілерді түсіну, балалардың психологиялық көмекке, дербес деректерді қорғауға, кәсіби қызметтің құпиялылығы мен этикалық стандарттарына құқықтарын регламенттейтін Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын білу;

2. Тыңдаушылардың психодиагностиканың мәні мен әдістері, оның теориялық негіздері, міндеттері, білім беру мекемелеріндегі психодиагностика

саласындағы этикалық принциптері мен нормативтік талаптары туралы түсініктерін кеңейту;

3. Қатысушыларды диагностиканың негізгі заманауи құралдарын пайдалану негіздеріне үйрету;

4. Оқушылардың жеке ерекшеліктерін, психоэмоционалды жағдайын, тұлғааралық қарым-қатынастарын және балалар мен жасөспірімдердің оқу мотивациясын бағалау үшін практикалық әдістер мен тест құралдарын игеру;

5. Тестілеу нәтижелерін түсіндіру дағдыларын дамыту;

6. Диагностикалық деректерді дұрыс талдау, контекстті, жеке сипаттамаларды ескеру және мұғалімдерге, ата-аналарға және мамандарға негізделген ұсыныстарды қалыптастыру қабілетін дамыту;

7. Білім беру жүйесінде балалар мен жасөспірімдерді психодиагностикалық сүйемелдеудің заманауи технологияларын оқыту;

8. Әр түрлі жас топтарындағы дезадаптация мен бұзылулардың белгілері мен белгілерімен танысу;

9. Психологиялық қолдаудың жеке және топтық бағдарламаларын әзірлеу дағдыларын дамыту;

10. Педагогтердің алдын алу және түзету үшін диагностикалық деректерді қолдануға кәсіби дайындығын арттыру.

«Білім беру ортасындағы психодиагностика: тәсілдер, құралдар, интерпретация» бағдарламасы білім беру ұйымдарында білім алушылардың оқу қауіпсіздігіне ғана емес, психологиялық қауіпсіздігіне де ықпал ететін жағдайлар жасауға қабілетті білікті мамандарды даярлауды қамтамасыз етеді.

Психодиагностикалық білім мен әдістерді енгізу баланың толыққанды дамуына жағдай жасауға, психологиялық климатты жақсартуға және білім беру қызметінің тиімділігін арттыруға ықпал етеді.

Бағдарламаны іске асыру нәтижесінде қатысушылар заманауи психодиагностикалық құралдарды тиімді қолдана алады, олардың нәтижелерін түсіндіре алады және қолайлы білім беру ортасын қалыптастыруға және білім алушылардың психологиялық саулығын қамтамасыз етуге ықпал ететін негізделген шешімдер қабылдай алады.

Тыңдаушыларды курстық оқыту ұзақтығы бағдарлама тақырыбына сәйкес 80 академиялық сағатты құрайды.

Оқыту тілі: қазақ, орыс.

2 бөлім. Глоссарий

Білім беру ортасы - адамның оқуы мен дамуы жүретін әлеуметтік, педагогикалық және психологиялық факторларды қоса алғанда, жағдайлар кешені.

Деректерді өңдеу - алынған психодиагностикалық деректерді жүйелеу, талдау және түсіндіру.

Диагностикалық гипотеза - зерттеушінің диагностика барысында расталатын немесе жоққа шығарылатын субъектінің психологиялық жағдайы немесе ерекшеліктері туралы болжамы.

Дифференциалды психодиагностика - көріністеріне ұқсас, бірақ мәні бойынша ерекшеленетін психологиялық сипаттамаларды анықтау және ажырату.

Жеке ерекшеліктер - адамның мінез-құлқы мен қабылдауындағы бірегейлігін анықтайтын тұрақты психикалық сипаттамалар.

Когнитивті процестер - қабылдау, зейін, есте сақтау, ойлау және есептерді шешуге байланысты психикалық функциялар.

Құпиялылық - психодиагностика және психологиялық көмек процесінде алынған клиенттің жеке ақпаратын қорғау принципі.

Нейропсихологиялық диагностика - бұзылулар мен тапшылықтарды анықтау мақсатында ми функциялары мен психикалық процестерді тексеру.

Нәтижелерді түсіндіру - маңызды психологиялық заңдылықтарды анықтау мақсатында психодиагностика барысында алынған деректерді түсіндіру және талдау процесі.

Нормативтік көрсеткіштер - жеке көрсеткіштер салыстырылатын тест нәтижелерінің орташа немесе анықтамалық мәндері.

Психодиагностика - практикада негізделген шешімдер қабылдау үшін адамның жеке ерекшеліктерін, жай-күйі мен мінез-құлқын анықтау мақсатында психологиялық ақпаратты жүйелі түрде жинау, талдау және түсіндіру процесі.

Психодиагностиканың этикалық принциптері - диагностика жүргізу кезінде жеке адамның жеке өмірін, еріктілігін және құқықтарын құрметтеуді қамтамасыз ететін нормалар мен ережелер.

Психологиялық бақылау - адамның мінез-құлқын табиғи жағдайда жүйелі бақылау мен бекітуді қамтитын зерттеу әдісі.

Психологиялық диагноз - адамның психологиялық ерекшеліктерін, проблемаларын немесе жағдайларын сипаттайтын диагностикалық нәтижелерге негізделген ресми қорытынды.

Психологиялық диагноз - жеке қажеттіліктер мен тәуекелдерді анықтауға көмектесетін психикалық жағдайды, жеке тұлғаның ерекшеліктерін және адамның жұмысын кешенді зерттеу нәтижелеріне негізделген қорытынды.

Психологиялық портрет - диагностика нәтижесінде алынған адамның негізгі психикалық және жеке сипаттамаларының жүйелі сипаттамасы.

Психологиялық сүйемелдеу - білім беру ортасында тұлғаның табысты дамуы үшін жағдай жасауға бағытталған психологтың жүйелі қызметі.

Психологиялық сұхбат - тұлғаның психологиялық ерекшеліктерін анықтауға бағытталған мақсатты әңгіме арқылы ақпарат жинау әдісі.

Психометрия - психикалық сипаттамаларды сандық бағалау мақсатында психологиялық тестілерді құру, жүргізу және түсіндіру ғылымы мен технологиясы.

Тест - тапсырмалар немесе сұрақтар жиынтығынан тұратын жеке тұлғаның белгілі бір психологиялық сипаттамаларын өлшеудің стандартталған құралы.

Тестінің дұрыстығы - тестінің өлшеуге ниетті психологиялық белгісіне сәйкес келу дәрежесі.

Тесттік нұсқаулық - тесттен қалай өту керектігін және оның нәтижелерін қалай түсіндіру керектігін түсіндіретін ережелер мен нұсқаулар жиынтығы.

Тесттің сенімділігі - сол субъектілерде қайта қолданған кезде тестілеу нәтижелерінің тұрақтылығы мен қайталану дәрежесі.

Эмоционалды күй - белгілі бір эмоционалды фонмен сипатталатын уақытша психикалық күй (қуаныш, мазасыздық, қорқыныш және т.б.).

Этикалық нормалар - клиенттің құқықтары мен қадір-қасиетін қорғауға бағытталған психологтың мінез - құлқы мен кәсіби жауапкершілігінің ережелері.

3 бөлім. Бағдарламаның тақырыбы

«Білім беру ортасындағы психодиагностика: тәсілдер, құралдар, интерпретация» курсының бағдарламасы педагогтар мен психологтардың білім беру мекемелерінде психодиагностикалық жұмыс жүргізуде практикалық құзыреттіліктерін қалыптастыруға бағытталған.

Бағдарлама диагностикалық қызметті реттейтін нормативтік-құқықтық актілерді талдауды, сондай-ақ психодиагностиканың заманауи әдістерін практикалық дамытуды қамтиды.

Бағдарлама негізгі және мамандандырылған психодиагностикалық құралдармен танысуға, Диагностика нәтижелерін түсіндіруді үйренуге, олардың нәтижелері бойынша тиімді қарым-қатынас орнатуға, сондай-ақ алынған деректерді девиантты мінез-құлық пен оқудағы қиындықтарды түзету және алдын алу мақсатында пайдалануға мүмкіндік береді. Психодиагностикалық жұмыстарды жүргізудегі этикалық және ғылыми мәселелерге, тесттерді өңдеу мен түсіндіруге ерекше назар аударылады.

Бағдарлама практикалық бағытта болып табылады және оны педагогтер мен мектеп психологтарының жұмысында қолдануға болады, өйткені ол кейстерді, өңдеу хаттамаларының шаблондарын және маманның әрекет ету алгоритмдерін қамтиды.

Бағдарламаның жаңашылдық дәрежесі:

- тестілеу нәтижелерін өткізудің және түсіндірудің әртүрлі ғылыми тәсілдері қарастырылған;
- психодиагностиканың заманауи және валидацияланған әдістері ұсынылған;
- инклюзивті білім беру шеңберінде диагностика кейстері қаралды;
- диагностика мамандарының пәнаралық өзара іс – әрекеттер кейстері қаралды;
- психодиагностикалық зерттеулерді жүргізу мен өңдеудегі негізгі қауіп-қатер анықталды;
- психодиагностикалық жұмысты жүргізу кезінде психологтың іс-әрекеттер алгоритмдері ұсынылған;
- мектеп психологының жұмысында және білім беру жүйесінде

психодиагностикалық зерттеулердің негізгі бағыттарын ашатын кейстер әзірленді;

- заманауи цифрлық технологиялар мен онлайн психодиагностика құралдары талданды.

4 бөлім. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

Бағдарламаның мақсаты педагогтар мен мектеп психологтарының психодиагностикалық зерттеулер жүргізу саласындағы кәсіби құзыреттілігін дамыту, психодиагностиканың өзекті әдістері мен құралдары туралы мағлұматты арттыру, нақты психодиагностикалық әдістерді практикалық меңгеру мүмкіндігін жасау болып табылады.

Бағдарламаның міндеттері:

1. Заманауи психодиагностикалық құралдар туралы мағлұмат алу деңгейін арттыру.

2. Білім беру жүйесінде педагогтер мен мектеп психологтарының балалармен және жасөспірімдермен психодиагностикалық жұмысының принциптерін, әдістерін, формаларын, технологияларын қарастыру.

3. Психодиагностика нәтижелерін талдау және түсіндіру дағдыларын дамыту.

4. Психологиялық-педагогикалық қорытынды мен ұсынымдарды ресімдеу тәсілдерін оқыту.

5. Эмоционалды - мінез-құлық және когнитивті бұзылулардың тәуекелдерін ерте анықтау қабілетін дамыту.

6. Цифрлық технологияларды және онлайн психодиагностика құралдарын пайдалану дағдыларын пысықтау.

Бағдарламаның күтілетін нәтижелері:

Бағдарлама педагогтер мен мектеп психологтарына білім беру ортасындағы психодиагностикалық жұмыстың мақсаттарын, міндеттері мен шекараларын жақсы түсінуге, білім алушының сұранысы мен жасына, мақсаттарға, жағдайға және контингентке сәйкес диагностиканың өзекті әдістерін таңдауға, содан кейін деректерді математикалық-статистикалық өңдеумен және оларды түсіндірумен көмектеседі

Бағдарлама аяқталғаннан кейін қатысушылар:

1. Психодиагностикалық процестің құрылу ерекшелігінің, құрылымының және моделінің ғылыми негіздерін меңгереді.

2. Тест әдістерінің және психодиагностикалық әдістердің психодиагностикалық тестті сауатты қалыптастыру, психологиялық зерттеуді кәсіби ұйымдастыру және жүргізу, алынған мәліметтерді түсінеді және қорытынды жасайды.

3. Психодиагностика нәтижелерін түзету және алдын алу жұмыстарында қолдана алады.
4. Ата-аналармен, педагогтармен және сүйемелдеу қызметтерінің мамандарымен тиімді қарым-қатынас жасайды.
5. Психодиагностикалық процедураларды тиімді жүргізу үшін қажетті кәсіби ойлау дағдыларын меңгереді.
6. Практикалық кәсіби қызметпен психодиагностикалық құралдарды әзірлеу (жоспарлау, сипаттау, визуалды және мәтіндік мазмұнмен толтыру, өткізу ерекшеліктерін ескеру, енгізу).
7. Диагностика үшін сандық ресурстарды онлайн форматта қолдана алады.

5 бөлім. Бағдарлама құрылымы мен мазмұны

«Білім беру ортасындағы психодиагностика: тәсілдер, құралдар, интерпретация» оқыту бағдарламасы бес модульден тұрады, олардың тақырыптары білім беру ортасында психодиагностикалық процестің құрылуы туралы толық түсінік беруге және бағдарламаның мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес білім алушылардың тұрақты құзыреттерін қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Модуль 1. Психодиагностикаға кіріспе және психодиагностикалық жұмыстың этикалық аспектілері.

Бірінші модуль психодиагностиканың негізгі ұғымдарын, міндеттері мен принциптерін аша отырып, психодиагностика процесін теориялық сипаттауға арналған. Кәсіби этика, құпиялылық, қатысудың еріктілігі және диагностикалық қызметті құқықтық реттеу мәселелеріне ерекше назар аударылады. Модуль психодиагностика тарихы мен психодиагностиканың психометриялық негіздерінің қысқаша сипаттамасын қамтиды. Модуль тыңдаушыларды психодиагностикалық зерттеулерді құру тәсілдеріне бағдарлауға және мамандардың этикалық құзыреттерін өзектендіруге арналған.

Модуль 2. Психодиагностиканың әдістері мен құралдары.

Бұл модуль психодиагностикалық әдістердің жіктелуін, білім беру тәжірибесінде қолданылатын сенімді және нақты психодиагностикалық әдістерді қарастырады: проективті, сауалнама, тест және бақылау әдістері. Психодиагностикалық шкалалар, өлшеулер түрлері мен деңгейлері сипатталған. Әр түрлі жастағы (кіші мектеп оқушылары, жасөспірімдер) әдістемелерге шолу жасалды. Заманауи цифрлық технологиялар мен онлайн психодиагностика құралдары талданды. Екінші модуль әртүрлі типтегі психодиагностикалық жағдайларда психодиагностикалық әдістерді пайдалану туралы түсінікті кеңейтуге бағытталған.

Модуль 3. Мектептегі бейімделудің психодиагностикасы, эмоционалды және мінез-құлық қиындықтары.

Бұл модульде психодиагностикалық зерттеудің кезеңдері, психологиялық дезадаптация критерийлері, мазасыздықты, депрессияны, агрессивтілікті, назар тапшылығының бұзылуын және гиперактивтілікті диагностикалау әдістері қарастырылған. Әр түрлі жастағы зерттеулердің ерекшеліктері, мектеп жасына дейінгі балалардың, бастауыш сынып оқушыларының, орта буын, жасөспірімдер мен бітіру сыныптарының психодиагностикасының ерекшелігі. Инклюзивті білім беру аясында диагностиканың ерекшеліктері қарастырылды.

Модуль 4. Нәтижелерді түсіндіру және қорытынды жасау.

Төртінші модуль диагностика нәтижелерін талдау, қорытындылар мен ұсыныстарды тұжырымдау дағдыларын дамытуға бағытталған. Психологиялық қорытынды ұғымы, оны қалыптастырудың негізгі ережелері, құрылымы мен ұсыныстары қарастырылады. Психологиялық-педагогикалық қорытындылардың үлгілері ұсынылған, психодиагностикалық деректерді түсіндірудегі типтік қателер және олардың салдары қарастырылған.

Модуль 5. Психодиагностика нәтижелерін сүйемелдеу және алдын алу практикада қолдану.

«Білім беру ортасындағы психодиагностика: тәсілдер, құралдар, интерпретация» бағдарламасының қорытынды модулі сүйемелдеу бағдарламаларын құру, ата-аналармен және сүйемелдеу тобымен өзара іс-әрекет жасау, профилактикалық іс-шараларды жоспарлау үшін диагностикалық деректерді пайдалану дағдыларын пысықтауға бағытталған. Модуль практикаға бағытталған сипатқа ие және курс шеңберінде алынған білімді қорытындылауды және бекітуді қамтиды.

Бағдарламаның оқу-тақырыптық жоспары

№	Модуль мен тақырып атауы	Сағат саны	Теория	Өзіндік жұмыс	Практикалық жұмыс
1	Модуль 1. Психодиагностикаға кіріспе және психодиагностикалық жұмыстың этикалық аспектілері	14	8	4	2
1.1.	Психодиагностикаға кіріспе. Білім беру жүйесіндегі психодиагностика ұғымдары, мақсаттары, принциптері.		4	-	-
1.2.	Психодиагностиканың этикалық нормалары мен құқықтық аспектілері. Білім беру жүйесіндегі психодиагносттың біліктілігіне қойылатын талаптар.		2	2	1
1.3.	Психодиагностиканың пайда болу және қалыптасу тарихы және оның дифференциалды психологиямен,		2	2	1

	психометрикамен және тестологиямен байланысы (туылған сәтінен бастап осы уақытқа дейін)				
2.	Модуль 2. Психодиагностиканың әдістері мен құралдары.	24	12	6	6
2.1.	Психодиагностикалық әдістерді жіктеу. Білім беру жүйесінде қолданылатын психодиагностикалық әдістер.		4	2	2
2.2.	Когнитивтік саланы диагностикалау әдістемесі. Тұлғаны және эмоциялық жағдайды диагностикалау әдістемесі. Тұлғаның зияткерлік саласын диагностикалау әдістемесі.		4	2	2
2.3.	Заманауи цифрлық технологиялар және психодиагностиканың онлайн құралдары. Психодиагностиканың цифрлық технологияларының мүмкіндіктері мен шектеулері.		4	2	2
3.	Модуль 3. Мектептегі бейімделудің психодиагностикасы, эмоционалды және мінез-құлық қиындықтары.	14	6	4	4
3.1.	Алаңдаушылықты, агрессияны, мінез-құлықтық бұзылуларды және т.б. диагностикалау.		2	2	2
3.2.	Өртүрлі жастағы адамдар үшін зерттеу жүргізу ерекшеліктері. Инклюзивті білім беру шеңберінде диагностика.		4	2	2
4.	Модуль 4. Нәтижелерді түсіндіру және қорытынды жасау.	14	6	4	4
4.1.	Диагностикалық деректерді талдау алгоритмдері. Психологиялық қорытынды түсінігі, оны қалыптастырудың негізгі ережелері.		2	2	2
4.2.	Психологиялық-педагогикалық қорытынды жасау. Түсіндіру қателері және олардың салдары. Диагностика қателерін болдырмау бойынша кейстерді шешу.		4	2	2
5	Модуль 5. Психодиагностика нәтижелерін сүйемелдеу және алдын алу практикада қолдану.	12	4	4	4
5.1.	Деректерді түзету және профилактикалық жұмыста пайдалану.		2	2	2
5.2.	Педагогтармен, ата-аналармен және сүйемелдеу командасымен өзара іс-қимыл жасау.		2	2	2
6.	Қорытынды тестілеу	2	-	-	-
	Сағат саны	80	38	22	20

6 бөлім. Оқу процесін ұйымдастыру

Біліктілікті арттыру курстары білім беру бағдарламаларын әзірлеуді, келісуді және бекітуді, сондай-ақ педагогтердің қызметін курстан кейінгі сүйемелдеуді және білім беру бағдарламаларының тиімділігіне мониторингті, біліктілікті арттыру курстарын ұйымдастыру мен өткізуді регламенттейтін Ережеге сәйкес ұйымдастырылады:

1) еңбек қызметінен қол үзбей (оның ішінде қашықтықтан оқыту тәсілімен);

2) жалақысын сақтай отырып, еңбек қызметінен қол үзіп (оның ішінде қашықтықтан оқыту тәсілімен);

- 3) 1 (бір) жылға дейінгі мерзімге еңбек қызметінен қол үзіп шетелде;
 4) аралас (қашықтықтан оқытуды қолдана отырып, күндізгі).

Курстарды өткізу әртүрлі бағыттар мен модульдерді аудиториялық және қашықтықтан игеру арқылы жүзеге асырылады.

Курстарды өткізу кезеңінде жеке дәрістер оқуға және практикалық сабақтарды жүргізуге ұйым әдіскерлерді, педагогтарды, білім беру ұйымдарының басшыларын, практикаларды, өндірістік кәсіпорындардың мамандарын, өңірлік кәсіпкерлер палаталарының, жұмыс берушілер қауымдастықтарының өкілдерін тартады.

Білім беру процесі оқу жоспарымен, жылдық кестемен, ұйымның сабақ кестесімен реттеледі.

№	Курстың түрлері	Академиялық сағат
Қазақстандағы курстар		
1	Қысқа мерзімді курстар	36 дан 108 академиялық сағатқа дейін
2	Ұзақ мерзімді курстар	108 сағаттан артық академиялық сағат
3	Тағлымдама	36 академиялық сағаттан кем емес
Шетелдегі курс		
1	Қысқа мерзімді курстар	36 дан 108 академиялық сағатқа дейін
2	Ұзақ мерзімді курстар	1 (жыл) жылға дейін

Курстың академиялық сағаты 45 минутты құрайды.

Біліктілікті арттыру курсының оқу процесін ұйымдастыру шарттары:

1) белгіленген оқу жоспарына, сабақ кестесіне және графигіне сәйкес оқуға;

2) оқу тәртібі мен мінез-құлық нормаларын сақтауға, оның ішінде профессор-оқытушылар құрамына және басқа да білім алушыларға құрмет көрсетуге, олардың ар-намысы мен қадір-қасиетіне қол сұқпауға;

3) біліктілікті арттыру курсының кестесіне сәйкес барлық сабақтардың кемінде 80% - қатысуға;

4) алынған ең жоғары балдың кемінде 50% көлемінде қорытынды тестілеуден өтуге міндетті.

7 бөлім. Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету әдістемелік ұсынымдардың мынадай құрылымын қамтиды:

№	Курс компоненті	Мазмұны
1	«Білім беру ортасындағы психодиагностика: тәсілдер,	«Білім беру ортасындағы психодиагностика: тәсілдер, құралдар,

	кұралдар, интерпретация» курсының дәріс кешені	интерпретация» ББ дәрістерінің тезистері, мәтіндер мен презентация материалдары түрінде ұсынылған. Курс тақырыптарын визуалды жарықтандырудан тұратын, оның мазмұнын визуалды көрсетуге мүмкіндік беретін иллюстрациялық материал. Заманауи, ғылыми негізделген ақпарат көздерін қамтитын әдебиеттер. Кері байланыс бақылау мәселелері, курстың өткізілуіне қарай тыңдаушыларды түсінуді және материалды меңгеруді қадағалауға мүмкіндік береді.
2	Практикалық сабақтар	«Білім беру ортасындағы психодиагностика: тәсілдер, құралдар, интерпретация» ББ практикалық сабақтарының құрылымы әр сабақтың мақсатын, шешілетін міндеттерді, тақырыптың негізгі мәселелерін, түпкілікті нәтижелерге қол жеткізу үшін оқытудың негізгі нысандарын, әдістерін, технологияларын сипаттайды. Диагностика, ұсыныстарды тұжырымдау және қорытындыларды ұсыну дағдыларын пысықтауға мүмкіндік беретін психодиагностикалық жағдайлар. Қазіргі, ғылыми негізделген ақпарат көздерін қамтитын әдебиеттер. Курс барысында қатысушылардың түсінігін және материалды игеруін бақылауға мүмкіндік беретін кері байланысты бақылау сұрақтары. Курстың осы компонентінде бақылау сұрақтары тесттер мен тапсырмалар түрінде ұсынылған.
3	Бағдарлама тыңдаушыларының өзіндік жұмысы	ББ презентация, тапсырмалар, тесттер, алгоритмдер құрастыру, психодиагностикалық қорытындылар мен ұсыныстар жазу сияқты бағдарлама тыңдаушыларының өзіндік жұмысы үшін сағаттардың болуын болжайды. Орындау критерийлері, бағалаудың қажетті компоненттерін сипаттайтын бағалауға қойылатын талаптар-қорытынды тестілеуге рұқсат, тапсыру мерзімі және жұмыс

	көлемі. Қазіргі, ғылыми негізделген ақпарат көздерін қамтитын әдебиет. Қорытынды бақылау-тестілеу.

8 бөлім. Оқыту нәтижелерін бағалау

«Білім беру ортасындағы психодиагностика: тәсілдер, құралдар, интерпретация» ББ нәтижелерін бағалау тестілеу түрінде, ең жоғары балл -100 және ең аз 0 баллмен жүргізіледі.

Тест сұрақтарына тыңдаушының барлық дәріс, практикалық және өзіндік тапсырмаларының материалы кіреді. *1-қосымшада* бағдарламаның әрбір модулі бойынша сұрақтар саны көрсетілген кесте және баллдарды тыңдаушылардың бағаларына аударуға арналған кесте ұсынылған.

Бағалау критерийлері мен қорытынды құжаттардың түрі төменде келтірілген.

№	Алынған балл саны	Аяқтау түрі	Шешім
1	50-100 балл	Сертификат	Выдача сертификата по теме курсов повышения квалификации с указанием темы и объема часов. Курстың тақырыбы, сағат саны мен көлемін көрсете отырып, біліктілікті арттыру бойынша сертификат беру
2	0-49 балл	Біліктілікті арттыру курсының тыңдау туралы анықтама	Келесі тыңдаушылар ағынымен білімді қайта бағалау. Білімді қайта бағалау (жылына бір реттен артық емес). Ағымдағы жыл ішінде дәлелді себептермен бір ағымнан екіншісіне ауыстыру. Растайтын құжаттарды ұсына отырып, дәлелді себеппен үзілген курсты аяқтау.

9 бөлім. Курстан кейінгі сүйемелдеу

Курстан кейінгі сүйемелдеу білім беру бағдарламаларын әзірлеуді, келісуді және бекітуді, сондай-ақ педагогтердің қызметін курстан кейінгі сүйемелдеуді және білім беру бағдарламаларының тиімділігіне мониторингті, біліктілікті арттыру курстарын ұйымдастыру мен өткізуді регламенттейтін Ережеге сәйкес ұйымдастырылады:

Курстан кейінгі қолдаудың мазмұны біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламаларының мақсаттарымен, міндеттерімен және күтілетін

нәтижелерімен анықталады.

Педагог қызметін курстан кейінгі сүйемелдеуді жүргізу нысандарына мыналар жатады:

1) тыңдаушыларға олардың педагогикалық, зерттеу және рефлексивті қызметінде әдістемелік, консультациялық көмек көрсету;

2) педагогикалық және зерттеу қызметінің нәтижелерін жариялауды дайындауда консультациялық көмек көрсету;

3) педагогтердің кәсіби қоғамдастықтарының жұмысын ұйымдастыру және қолдау, оның ішінде тәжірибе алмасу жөніндегі іс-шараларды (конкурстар, конференциялар, семинарлар, дөңгелек үстелдер және басқа да білім беру іс-шаралары) өткізу.

Курстан кейінгі сүйемелдеу нәтижелерін талдау және білім беру бағдарламаларының тиімділігіне мониторинг үш жылда кемінде 1 (бір) рет жүргізіледі.

10 бөлім. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. Савинков С. Н. (автор.- құрамы) «Білім берудегі психологиялық педагогикалық диагностика» (бакалавриат): оқулық / Савинков С. Н. - Мәскеу: КноРус, 2023. -196 б. - ISBN 978 5 406 10644 0. - Электрондық мәтін // литр [сайт]. <https://www.litres.ru/book/stanislaw-savinkov/psihologo-pedagogicheskaya-diagnostika-v-obrazovanii-ba-68086940/>

2. Быстрова Ю. А., Савинков С.Н., Небродовская Мазур Е. Ю. «Білім берудегі психологиялық-педагогикалық диагностика»: оқулық / Ю. А. Быстрова, С. Н. Савинков, Е. Ю. Небродовская Мазур. - Мәскеу: КноРус, 2023. - 198 б.-ISBN 978 5 406 10644 0. - Электрондық мәтін // «Лабиринт» [сайт].- URL: <https://www.labirint.ru/books/900073/>

3. Акимова М. К. (ред.) Психодиагностика. «Теория және практика: жоғары оқу орындарына арналған оқулық» / ред. В. В. М. К. Акимова. - 4-ші басылым., қайта өңдеу және доп. - Мәскеу: Юрайт, 2025. - 609 Б. - ISBN 978 5 534 16295 0. - Электрондық мәтін // білім беру платформасы Юрайт [сайт]. - URL: <https://urait.ru/bcode/568506> (өтініш берген күні: 08.03.2025)

4. «Бала құқықтары туралы конвенцияларды ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің 1994 жылғы 8 маусымдағы қаулысы <https://adilet.zan.kz/rus/docs/B940001400>

5. «Қазақстан Республикасындағы Бала құқықтары туралы» Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 8 тамыздағы №345 Заңы <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000345>

6. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңы <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z070000319>

7. Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2025 жылғы 29 сәуірдегі № 92 бұйрығы. «Білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметі қызметінің қағидаларын бекіту туралы» <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2500036047>

8. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360-VI ҚРЗ кодексі <https://adilet.zan.kz/rus/docs/K2000000360>

9. «Мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі №343 Заңы <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000343>

10. Жұбаназарова Н. С., Мадалиева З.Б., Токсанбаева Н. К. «Психодиагностика негіздері: оқу құралы». - Алматы: Қазақ университеті., 2020. - 254 б. - ISBN 978 604 04 4713

<https://magkaznu.com/ru/shop/psihodiagnostika-negizderi-oqu-quraly-254-b>

Қосымша әдебиеттер:

1. Духновский С. В. «Психодиагностика: жоғары оқу орындарына арналған оқулық және практикум» / С.Н. В. Н. Духновский. - Мәскеу: Юрайт, 2024. - 353 с.ил. - ISBN 978-5-534-13881-8. URL: <https://urait.ru/bcode/544071magkaznu.com+5urait.ru+5urait.ru+5litres.ru+7urait.ru+7urait.ru+7>

2. Кошелева А.Н., Хороших В.В.(ред.) «Психодиагностика: жоғары оқу орындарына арналған оқулық және практикум». - Мәскеу: Юрайт, 2025. - 362 с.ил. - ISBN 978-5-534-16909-6. URL: <https://urait.ru/bcode/560991>

3. Байжұманова Б.Ш, Құнанбаева А.Ж., Өмірзақова А.М. «Психодиагностика: оқу әділдік құрал». Алматы, 2024. 417 с. ISBN 978-601-7533-74-8

4. Базалева Л. А. және т.б. «Білім беру үдерісіндегі психологиялық және психологиялық педагогикалық диагностика»: монография/ред. Н. Д. Дубовицкая Т.Д, А.В.Шашкова. - Сочи: Сочи мемлекеті.ун-т, 2023. - 152 с.ил. - ISBN 978-5-88702-684-8. - Электрондық мәтін // IPR SMART [сайт - URL: <https://www.iprbookshop.ru/150388.htm>]

5. Райгородский Д.Я.(ред.) «Практикалық психодиагностика». Әдістемелер мен тесттер: Оқу құралы / ред. - құраст. Д.Я.Райгородский. - Самара: М. Бахрах, 2022. - 667 с.- ISBN 978-5-94648-092-5. - Электрондық мәтін // Ресей мемлекеттік кітапханасы [сайт - URL: <https://search.rsl.ru/ru/record/01011118453>]

6. «Мектептегі Психодиагностика» тест жинағы: әдістемелік материалдар / AllLessons.ru - 2023. - PDF. - Электрондық мәтін // AllLessons.ru [сайт-URL: <https://www.alllessons.ru/pedagogy/psihodiagnostika-v-shkole-chast-1-sbornik-testov.html>]

7. Рерке В. И., Матафонова С.И. «Психологиялық педагогикалық диагностика: практикумы» оқу құралы. - Мәскеу, 2023. - электрондық басылым. - URL: <https://nashol.net/20240322161302/psihologo-pedagogicheskaya-diaagnostika-s-praktikumom-rerke-v-i-matafonova-s-i-2023.html>

8. «Психодиагностика тақырыбындағы тесттер жинағы»: мектеп психологтарына арналған дидактикалық материалдар / құраст. Козлова В., А., «Инфоурок» платформасы. - 2025. - PDF. - Электрондық мәтін // «Инфоурок» [сайт - URL: <https://infourok.ru/sbornik-testov-po-teme-psihodiagnostika-6929282.html>]

Қорытынды жұмыстарды бағалау критерийлері

Тестілеуді бағалау критерийлері

№	Модульдің атауы	Сағат саны	Сұрақтар саны
1.	Модуль 1. Психодиагностикаға кіріспе және психодиагностикалық жұмыстың этикалық аспектілері	14	4
2.	Модуль 2. Психодиагностиканың әдістері мен құралдары	24	12
3.	Модуль 3. Мектептегі бейімделудің психодиагностикасы, эмоционалды және мінез-құлық қиындықтары	14	8
4.	Модуль 4. Нәтижелерді түсіндіру және қорытынды жасау	14	8
5.	Модуль 5. Психодиагностика нәтижелерін сүйемелдеу және алдын алу практикада қолдану	14	8
6.	Қорытынды тестілеу	2	
БАРЛЫҒЫ:		80	40

Ұнайларды бағалауға аудару шкаласы

баға	орындалу шегі %	баллы
5	90-100%	29-35
4	75-89%	23-28
3	50-74%	15-22
2	50% аз	20 баллдан аз